

Livet er mer ...

Tips om personer som er engasjert i aktiviteter eller har hatt opplevelser som ikke er relatert til legeyrket, sendes til tidskriftet@legeforeningen.no

Foto J.E. Larsen

Vår danske kusine

– Vi dansker ser på nordmenn som våre kjære søskenbarn, sier Mette Haase Moen. Slik hun ser det, er det «deilig å være dansk i Norge».

Hun har over 30 år bak seg her til lands. I tillegg til å være førsteamanuensis ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) og overlege ved Kvinneklinikken, St. Olavs Hospital, er hun i det midtnorske landskapet kjent for sitt engasjement i Dansk Forening (Dana) i Trondheim.

Dana har ingen politiske overtoner, og ingen røtter tilbake til den gang da lille Norge var en lydig dansk tjener. Foreningens mål er å ta vare på trønderdanskene og se til at livet langt hjemmefra opprettholder et minimum av danske elementer. I dag har foreningen rundt hundre medlemmer, men i Trondheim og resten av Trøndelagsfylkene finnes det betydelig flere dansker.

Tradisjon

Møtene i foreningen gir en arena for å holde i hevd de danske merkedagene.

– Vi feirer fastelavn, med leker for barna. Vi slår katten ut av tønnen, en populær lek, selv om vi fortsatt må passe på å bringe med oss skikkelige tønner fra Danmark. Ellers arrangerer vi Mortensgås-fester og julebord hvor medlemmene bidrar med hjemmelagede spesialiteter. Grunnlovsdagen den 5. juni er en dag som knapt feires i Danmark, men som vi synes det er naturlig å markere. Vi har jo lært av 17. mai hvordan nasjonaldagen skal celebreres. Og selv om vi bor utenlands, er ikke Norge og Trondheim lenger unna enn at vi fortsatt kan komme hjem til de store familiefester. Pluss at våre familier gjerne kommer hit. For min families vedkommende er norsk jul, hvit jul i Trondheim med julegudstjeneste i Nidarosdomen et høydepunkt, sier Haase Moen.

Ta vare på identiteten

Selv om danskene i Midt-Norge klarer seg utmerket, og ikke har behov for noen inte-

resseorganisasjon som andre av våre nye landsmenn kan trenge, ser Mette Haase Moen det som særdeles viktig å ta vare på sin identitet.

– Selv i globaliseringens tid er dette viktig. Kanskje enda viktigere enn før. Å ta det beste fra to kulturer gjør hverdagen rikere, mener hun.

Til daglig arbeider hun i et flerkulturelt miljø sammen med fire tyskere, tre fra Island, en russer, en iraner og en representant for Søta bror.

– Det kan oppstå språkproblemer, men vi har jo vårt fagspråk i kollegiet. Det er nok heller i møtet med pasientene at språkproblemene oppstår. Og selv om mange opp gjennom årene har innledet en samtale med meg med å si at de ikke forstår dansk, hører det til sjeldenhetene at jeg ikke blir forstått.

– Jeg pleier å si at kanskje de likevel forstår min dansk, og det gjør de som regel. Dessuten er mitt språk nå såpass tilpasset det norske, selv om jeg er bevisst på at det danske språket også må holdes ved like.

Ved et besøk i Danmark for ikke så lenge siden fikk hun høre at talemålet var blitt et bestefarspråk, et arkaisk dansk.

– Det høstes faktisk flott ut i mine ører, kommenterer Haase Moen. – På foreningskveldene vedlikeholder medlemmene språket mest mulig rendyrket. Det synes jeg er viktig, legger hun til.

Liten forskjell

– Forskjellen på nordmenn og dansker er ikke stor. Vi blir ofte sett på som mer åpne, mer joviale, litt mer livsnyttende enn nordmenn. Det tror jeg som oftest henger sammen med at nordmenns første møter med dansker er knyttet til ferier. Nordmenn forventer at dansker er nettopp slik, og ofte blir folk som man forventer dem, sier hun, og understreker at hun aldri har opplevd noe negativt knyttet til det å være dansk.

Men det var neppe bare hennes bakgrunn som var avgjørende da hun i 1998 ble kåret til den beste underviseren ved Det medisinske fakultet i Trondheim. Ei heller da hun i tidsrommet 1989–90 var første kvinnelige formann i Trøndelags medisinske

selskap. Likeså når det gjelder hennes verv som leder av Norsk gynekologisk forening i perioden 1987–89.

Over 100 år

Dansk forening har så absolutt markert seg i bybildet. For et par år tilbake, da Mette Haase Moen fortsatt var foreningens leder, stod den bak en større utstilling i Kunstindustrimuseet. *Det skønne danske* het utstillingen, og var kort fortalt tolv bord dekket på dansk maner, og med dansk design i sentrum.

Foranledningen var Danas 100-årsjubileum. – Da foreningen ble grunnlagt, var den et viktig holdepunkt. Ved forrige århundreskifte kom mange danske håndverkere til byen; ikke så rent få av dem var enslige, og lengselen tilbake til «det dejlige land» kunne av og til være påtrengende. En forening hjalp nok litt på savnet. Foreningen hadde dessuten som oppgave å hjelpe sine landsmenn hjem – eller i graven på en verdig måte.

Dansk design

Tidene forandrer seg, og til jubileumsutstillingen lånte foreningens medlemmer ut de mest utsøkte eksempler på hva vårt blide naboland har å by på. Dronning Margrethe lot seg overtale til å vise eksempler på sin kreativitet ved bla. å låne ut en bispekåpe i egen design. I tillegg ble det vist designprodukter signert Georg Jensen og Bjørn Wiinblad, kongelig dansk porselen, Holmegaard-glass og mye, mye mer. Utstillingen var en suksess, og plasserte danskene som en naturlig del i bybildet.

I dag betrakter Mette Haase Moen Trondheim som hjemme, selv om hun er født og oppvokst sentralt i København. Hun har bodd i byen i 17 år. I tillegg til foreningen i Trondheim finnes det fem andre foreninger for dansker i Norge, i Fredrikstad, Moss, Oslo, Kristiansand og i Bergen (se www.dansksamfund.info).

Jens-Eirik Larsen

jens-eirik.larsen@legeforeningen.no
Tidsskriftet